

ЗАСТОСУВАННЯ РІЗНИХ ВИДІВ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

Статтю присвячено розгляду проблеми впровадження та використання різних видів інноваційних педагогічних технологій у процесі навчання іноземних мов. Розкрито зміст та охарактеризовано сутність інноваційних технологій. Показано позитивні та негативні сторони традиційних та інноваційних технологій навчання. Представлено класифікації та описані основні групи інноваційних педагогічних технологій, які доцільно застосовувати у процесі навчання.

Ключові слова: педагогічні технології, інноваційні технології, види інноваційних технологій.

Постановка проблеми. Однією з умов розвитку освіти є вивчення та впровадження у навчальний процес сучасних технологій, які розширюють можливості студентів, сприяють розвитку їх інтелектуальних здібностей та створюють сприятливі умови для навчальної діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблема застосування різних видів інноваційних технологій у вищій школі досліджувалася такими вітчизняними та зарубіжними вченими, як Б. Авво, В.П. Безпалько, І.М. Дичківська, О.М. Пехота, Л.І. Новікова, А.С. Нісімчук та ін.

Метою статті є розглянути та охарактеризувати різні види інноваційних технологій у процесі вивчення іноземних мов та проаналізувати основні форми організації роботи з використанням інноваційних технологій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Однією з умов успішного вивчення іноземних мов є впровадження у навчальний процес різних видів інноваційних педагогічних технологій на всіх етапах навчання. Під педагогічною технологією розуміють вивчення, розробку та системне використання принципів організації навчального процесу на основі новітніх досягнень педагогіки та психології, що підвищують ефективність навчального процесу [5].

М. Кларін вважає, що *педагогічна технологія* є системною сукупністю і порядком функціонування всіх особистісних, інструментальних і методичних засобів, що використовуються для досягнення педагогічних цілей. Г. Селевко характеризує педагогічну (освітню) технологію як систему функціонування всіх компонентів педагогічного процесу, що побудована на науковій основі, запрограмована за часом і простором, призводить до намічених результатів [8, с. 4].

Серед технологій, що активно застосовуються в педагогічній практиці, можна виділити традиційні та інноваційні технології. Порівняльний аналіз цих технологій дозволяє виділяти як позитивні, так і негативні сторони їхнього використання у процесі навчання. Так, до переваг традиційних технологій можна віднести: науковість (не може бути помилкових знань, можуть бути лише неповні); організаційна чіткість педагогічного процесу; постійний ідейно-емоційний вплив особистості викладача; оптимальні витрати ресурсів при масовому навчанні; впорядкована, логічно структурована подача навчального матеріалу, орієнтація на розвиток пам'яті (запам'ятовування і відтворення); доступність; врахування вікових та індивідуальних особливостей студентів; усвідомлення завдань та активність.

Проте, традиційним технологіям властиві й певні недоліки: характер відносин між викладачами та студентами типу «суб'єкт-об'єкт», орієнтація на формування шаблонного мислення; відсутність орієнтації на розвиток творчого потенціалу, пригнічення ініціативи, однаковий підхід до всіх студентів [6].

Тому, одним із шляхів модернізації освітньої системи України постає упровадження в навчальний процес ВНЗ інноваційних педагогічних технологій [10].

Інноваційна педагогічна технологія – цілеспрямоване, систематичне й послідовне впровадження у практику оригінальних, новаторських способів, прийомів, педагогічних дій і засобів, що охоплюють цілісний навчально-виховний процес від визначення його мети до очікуваних результатів [4, с. 4].

Впровадження в навчальний процес сучасних педагогічних, інноваційних технологій дає змогу забезпечити якість освіти. Тому, важливо формувати мотиви навчальної діяльності та організувати навчальний процес так, щоб було цікаво навчатися. У педагогічній психології відомо, що розвиток мотивів здійснюється через саму навчальну діяльність суб'єкта. Інтерес до вивчення предмета значною мірою залежить від змісту навчання. Одним із засобів, що сприяє виникненню внутрішньої мотивації, є проблемність навчання, яка має бути на всіх етапах навчального процесу (на лекціях, семінарах тощо). Вирішення проблеми ставить студента перед необхідністю вибору в процесі прийняття рішення, що не тільки формує його волю, а й створює умови для оволодіння навичками наукових досліджень і виробляє відповідний стиль професійного аналітичного мислення. [12]

В наші дні відбулася диференціація двох складових терміну «інноваційні технології». Необхідно розрізнати інноваційні технології навчання (англ. *innovation technology of teaching*) та інноваційні технології в навчанні (англ. *innovation technology in teaching*). Перші розглядають як сукупність прийомів роботи вчителя, яка забезпечує досягнення поставленої мети навчання і, яка є основою його наукової організації праці. Другі передбачають використання технічних засобів у навчанні. В методиці викладання іноземних мов до інноваційних технологій навчання відносять метод проектів (проектна методика), навчання у співпраці, використання комп'ютерних програм, використання мовленнєвого портфеля та ін. [2, с. 195].

Наявність інноваційних технічних засобів дає викладачеві можливість створити активне кероване комунікативне середовище, у якому здійснюється навчання. Таким чином, взаємодія студента з комп'ютером, з простого обміну інформацією або виконання команд перетворюється на багатогранну діяльність, завдяки чому перед студентом відкриваються не обмежені можливості [9]. Крім цього, використання комп'ютерних технологій у викладанні іноземної мови дає змогу відійти від традиційних форм навчання та підвищити індивідуалізацію навчальної діяльності студентів, оптимізувати засвоєння мовних структур і граматичних правил, а також подолати монотонність заняття при формуванні мовленнєвої та комунікативної компетенції студентів при навчанні іноземній мові [7].

Серед інноваційних технологій, які набули поширення в практиці вищої освіти, можна виділити дев'ять видів, а саме [11]:

1) особистісно орієнтовані технології (підвищення ефективності навчально-виховного процесу шляхом його індивідуалізації та диференціації, створення атмосфери комфорту в процесі навчання, розширення простору співробітництва між викладачами та студентами на гуманному суб'єкт-суб'єктному рівні);

2) нові інформаційні технології (сукупність методів і технологічних засобів збирання, організації, збереження, опрацювання, передачі й подання інформації за допомогою комп'ютерів і телемунікаційних мереж);

3) модульно-рейтингові технології (система навчання за окремими функціональними вузлами, відображеними у змісті, організаційних формах і методах – модулях із метою підвищення зацікавленості студентів у результатах навчання та об'єктивності оцінки знань з окремих предметів і фаху в цілому);

4) технології розвитку творчості (стимуляція у студентів інтересу до пізнавальної діяльності за допомогою завдань творчого характеру);

5) ігрові технології (імітація майбутньої педагогічної діяльності в ігровій формі, використання різних навчально-педагогічних ігор);

6) діалогові технології (вирішення в режимі діалогу питань проблемного характеру, що не мають однозначного вирішення в науці та практиці);

7) проектні технології (розв'язання різних проблем, стимулювання інтересу студентів до самостійного здобуття певних знань, умінь і навичок);

8) технології цілепокладання та життєтворення (усвідомлення цілей учительської професії, віра у свої можливості та власний успіх, сподівання на позитивні перспективи в майбутньому);

9) тренінгові технології (система діяльності щодо відпрацювання певних алгоритмів навчально-пізнавальних дій і способів розв'язання різних видів завдань, типових для людини з високорозвинутою мотивацією).

Усі вищезазначені інноваційні технології можна поділити за ознакою масштабності перетворень на системні (особистісно орієнтовані, нові інформаційні технології, модульно-рейтингові), модульні (технології розвитку творчості, ігрові та діалогові) та локальні (проектні технології, цілепокладання та життєтворення, тренінгові) [11].

Використання вказаних вище інноваційних педагогічних технологій забезпечує реалізацію таких основних принципів організації навчальної діяльності: мотиваційної достатності, культурологічності, практичної реалізації комунікативної компетенції, зануреності у предметний зміст навчання, предметності та інтегрованості навчання чотирьох видів мовленнєвої діяльності, автономії творчої навчальної діяльності, творчої співпраці [1].

Вдалих вибір методів і прийомів навчання в конкретних умовах та застосування оптимальних педагогічних технологій у кінцевому результаті повинні сформувати такі особистісні якості учня [3, с. 38]:

– когнітивні (пізнавальні) – уміння відчувати навколишній світ, ставити запитання, обґрунтовувати своє світорозуміння, вступати у змістовний діалог чи дискусію, робити висновки;

– креативні (творчі) – виявляти гнучкість розуму, фантазії, натхнення; мати власну точку зору, виявляти ініціативу; бути нестандартним, неординарним;

– оргдіяльнісні – уміння ставити мету й забезпечувати її досягнення, програмувати дії; самоаналіз і самооцінка;

– комунікативні – здатність до неконфліктної взаємодії з іншими суб'єктами й навколишнім світом.

Висновки. Отже, інноваційні педагогічні технології – це системні процеси, направлені на задоволення потреб, того, хто навчається. Розрізняють інноваційні технології навчання та інноваційні технології в навчанні. Використання інноваційних педагогічних технологій у процесі навчання іноземних мов дає змогу забезпечити підготовку конкурентоспроможного, висококваліфікованого, гармонійно розвинутого фахівця.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Авсюкевич Ю.С. Принципи навчання англомовної презентації студентів економічних напрямків / Ю.С. Авсюкевич // Іноземні мови. – 2008. - №1. – С. 25 – 30.

2. Азимов Э.Г., Щукин А.Н. Новый словарь методических терминов и понятий (теория и практика обучения языкам) / Э.Г. Азимов, А.Н. Щукин. – М.: Издательство ИКАР, 2009. – 448 с.

3. Біляев О. Проблема методів у навчанні мови / О. Біляев // Укр. мова і літ. в школі. – 1986. – № 10. – С. 60-64.

4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посібник / І.М. Дичківська. – К.: Академвидав, 2004. – 352 с.

5. Кремень В.Г. Дистанційна освіта – перспективний шлях розв'язання сучасних проблем професійної освіти / В.Г. Кремень // Вісник академії дистанційної освіти. – 2003. – № 1. – С. 4–11.

6. Криворучко Н.І., Криворучко К.І. Інноваційні педагогічні технології під час професійної підготовки майбутніх фахівців [Електронний ресурс] – Режим доступу до видання: <http://intkonf.org/category/arhiv/sotsium-nauka-kultura-24-26-sichnya-2012-r/>

7. Люта А.В. Сучасні методи вивчення іноземних мов [Електронний ресурс] – Режим доступу до видання: http://archive.nbu.gov.ua/portal/Soc_Gum/Dtr_gn/2012_2/files/GN212_19.pdf

8. Селевко Г.К. Альтернативные педагогические технологии / Г.К. Селевко. – М.: НИИ школьных технологий, 2005. – 224 с.
9. Сердюков П.І. Технологія розробки комп'ютерних програм з іноземних мов: навч. посібн. / П.І. Сердюков. – К.: Ленвіт, 1996. – 111 с.
10. Туркот Т.І. Педагогіка вищої школи [Текст]: навч. посіб. / Т.І. Туркот. – К.: Кондор, 2011. – 628 с.
11. Шапран О., Шапран В. Інноваційні технології в педагогіці та психології: їх сутність та різновиди / О. Шапран, В. Шапран // Вісник Інституту розвитку дитини. Вип. 12. Серія: Філософія, педагогіка, психологія: Збірник наукових праць. – Київ: Видавництво Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, 2010. – С.147-153.
12. Шпак І.О. Сучасні педагогічні технології [Електронний ресурс] – Режим доступу до видання: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/pfto/2009_4/files/ped904_77.pdf

Рецензент: д.пед.н., проф. Градовський А.В.

Лелеко В.В.

ПРИМЕНЕНИЕ РАЗЛИЧНЫХ ВИДОВ ИННОВАЦИОННЫХ ТЕХНОЛОГИЙ В ПРОЦЕССЕ ОБУЧЕНИЯ ИНОСТРАННЫХ ЯЗЫКОВ

Статья посвящена проблеме внедрения и использования инновационных педагогических технологий в процессе обучения иностранным языкам. Раскрыто значение и охарактеризовано сущность инновационных технологий. Продемонстрировано как положительные, так и отрицательные стороны традиционных и инновационных технологий обучения. Представлены классификации и описаны основные группы инновационных педагогических технологий, которые рационально использовать в процессе обучения.

Ключевые слова: педагогические технологии, инновационные технологии, виды инновационных технологий.

Leleko Viktoriia

USING OF DIFFERENT KINDS OF INNOVATION TECHNOLOGIES IN TEACHING FOREIGN LANGUAGES

The article deals with the problem of implementing and using innovation pedagogical technologies in teaching foreign languages. The essence of innovation technologies is highlighted and scrutinized. Both negative and positive sides of traditional and innovation technologies are demonstrated. Different classifications of innovation technologies are presented. Different kinds of innovation technologies are described.

Keywords: pedagogical technologies, innovation technologies, kinds of innovation technologies.
gorbanka@mail.ru